

Budgetförslag 2025

Österåkers Kommun

Vänsterpartiet i Österåker

1. Ekonomiska förutsättningar

De ekonomiska prognoserna visar att Sverige befinner sig i en lågkonjunktur. SKR:s cirkulär från oktober 2024 (24:43) spår dock för 2025 en ekonomisk återhämtning, med både lägre inflation och räntenivå och högre sysselsättning. Skatteunderlaget ökar med 4,3 procent per år (2024-2028). Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att kommunsektorns köpkraft årligen beräknas öka framöver, efter två år av nedgång. Speciellt stark blir den reala uppgången 2025.

2. Österåkers siffror

Preliminär indexuppräknning i direktivet inför budget 2025 är generellt 1,8 procent och den består av lönerelaterade kostnadsökningar om cirka 3,5% från april 2025. Indexuppräknningen blir 46 miljoner kronor. Volymökningar utifrån nämnda förändringar på 68 mkr (netto).

SKR:s cirkulär från oktober 2024 (24:43) prognostiserar skatteintäkter för kommunen på 2 673 117 tkr.

3. (Näst) lägst kommunalskatt i Sverige

En god skattefinansierad välfärd är basen för ett jämlikt samhälle. Den bygger på att medborgarna solidariskt och efter förmåga bidrar till samhällets kostnader. En låg beskattning drar undan medel för vår gemensamma välfärd. Vänsterpartiet i Österåker vill höja skatten för att bland annat öka utrymmet för välbehövliga satsningar på förskola, skola och äldreomsorg.

Kommunens utdebitering hålls så låg som möjligt under 2025 - 2026. Vänsterpartiet föreslår en höjning av skattesatsen med 25 öre. För år 2025 blir den då 16,85. Vi menar att detta behövs för att säkra finansieringen av välfärden, och vi tillför med den höjningen 40,5 miljoner kronor. Efter vår föreslagna höjning har Österåkers kommun ändå den näst lägsta kommunalskatten i Sverige.

Prisökningarna har inte tidigare fullt kompensrats och inflationen har ätit upp delar av satsningarna under 2024. Därför bör budgeten 2025 ta hänsyn till en priskompensation för verksamheten som stämmer överens med kostnadsökningarna. Detta gör Vänsterpartiet i nämndernas budgetramar.

Vi vill också minska politikerarvoden med 8 miljoner kronor, pengar som oavkortat ska gå till verksamheten. Vi säger nej till generell effektivisering.

Totalt tillförs verksamheten i vår budget 162,5 miljoner kronor. Det är 48,5 miljoner kronor mer än med den borgerliga majoritetens budget för 2025.

	Vänsterpartiets verksamhetsförstärkning
Skattehöjning	40,5 mkr
Volymökningar	68 mkr
Indexuppräknningar	46 mkr

Minskade politikerarvoden	8 mkr
Effektivisering	0
	162,5 mnkr

4. Finansiella mål

Nettokostnadsandelen ska motsvara högst 99 procent av skatt och övriga intäkter som utgiftstak.

5. Utmanarrätt

Vänsterpartiet säger nej till utmanarrätt. Vi anser att den kommunala verksamhet som fungerar bra, har möjligheter att bli bättre, och är av strategisk karaktär, ska vara kvar i kommunal regi.

6. Hållbarhet

Kommunens genomförande av Agenda 2030 måste prioriteras. För att vi ska nå våra åtaganden måste kraven skärpas. Det behövs också uppföljningar och utvärderingar. Österåker bör snarast se till att förbättra sin måluppfyllnad när det gäller mål 2 om ekologiskt odlad åkermark respektive hållbar konsumtion och produktion, liksom mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna.

7. Befolkningsprognosen

Enligt befolkningsprognosen väntas antalet invånare i Österåker öka med i genomsnitt 454 personer årligen de kommande fem åren. Antal invånare 2025 beräknas till 50 069. Det prognostiseras en ökning på personer som är 80 år och äldre.

Prognosen för 2025 visar följande förändringar för **verksamheternas respektive målgrupper**:

Målgrupper	Förändringar
Förskolebarn (1–5 år)	minskning om cirka 8 barn
Grundskolan (6–15 år)	ökning om cirka 55 elever
Gymnasieskolan (16-19 år)	minskning om cirka 35 elever
Målgruppen för äldreomsorg (över 65 år)	ökning med cirka 130 personer
	gruppen 65-79 år minskar med 27 personer
	gruppen 80 år och äldre ökar med 249 personer.

8. Arbetslöshet

Arbetsförmedlingens statistik visar en ökning av arbetslösheten i Österåker. Österåker var 1 068 personer inskrivna och utan sysselsättning hos Arbetsförmedlingen i augusti 2024, vilket är en ökning med 11,5 procent (109 personer) från föregående år. Jämfört med augusti 2023 har antalet personer som varit arbetslösa i över 6–12 månader ökat med 7,2 procent (cirka 40 personer). Antalet personer som varit utan arbete i mer än 12 månader ligger oförändrat på 535 personer.

I Österåker låg arbetslösheten på 4,3 procent i augusti 2024. I länet och riket ligger arbetslösheten betydligt högre än i Österåker. Länet har en arbetslöshet på 7,0 procent och riket på 6,8 procent. Två grupper som drabbas av arbetslöshet är unga vuxna 18-24 år och utrikes födda. Arbetslösheten bland unga vuxna är 5,7 procent i Österåker (jmf länet 7,6 procent och landet 8,4 procent). Bland utrikes födda är arbetslösheten drygt 9,4 procent i Österåker (jmf länet 12,8 procent och landet 15,2 procent).

De som lämnar arbetsförmedlingen för jobb är nästintill uteslutande personer med gymnasieutbildning som lägsta utbildningsnivå. Unga har i regel en svagare förankring på arbetsmarknaden än äldre. De varvar oftare tillfälliga anställningar, utbildning och kortare tider av arbetslöshet. Detta är en förklaring till att ungdomsarbetslösheten ofta är högre än i andra grupper och i normala tider är detta inget större problem. I och med den strukturomvandling som sker på arbetsmarknaden kan situationen på arbetsmarknaden försvåras för unga.

Det behövs ett samlat grepp kring ungdomsarbetslöshet, en tydlig organisation och ansvar och en uppföljning av de olika verksamheter som erbjuder arbetslösa ungdomar. Kommunen har ett så kallat informationsansvar angående hur ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt, men som inte fyllt 20 år, är sysselsatta, i syfte att kunna erbjuda lämpliga individuella åtgärder. Vi vill också att etableringsjobb, introduktionsjobb och praktikplatser avsätts för att motverka långtidsarbetslöshet.

Vi föreslår även att kommunen förstärker samarbetet med Komvux gällande kartläggning och validering, liksom att individuella integrationsplaner ses över och att inriktningen på arbetsmarknad och vidare studier förstärks.

Tabell 3: Arbetslöshet enligt Arbetsförmedlingens registerbaserade statistik för riket, Stockholms län samt Österåkers kommun

	Österåker	Stockholms län	Riket
16-64 år	3,8 %	6,1 %	6,4 %
Utrikes födda	8,8 %	12,1 %	15,6 %
Ungdomsarbetslöshet 18-24 år	4,8 %	6,4 %	7,4 %
Utrikes födda, 18-24 år	13,0 %	12,0 %	14,8 %

Källa: Arbetsförmedlingen

9. Flyktingverksamhet

Riktlinjerna för flyktingverksamheten och dess finansiering måste gå igenom, förbättras och kompletteras. Vi vill att kommunens målsättning, liksom kort- och långsiktig planering för Österåkers integrationsarbete, tydliggörs och konkretiseras. Befintliga insatser och arbetsmetoder måste också utvärderas.

Utbildningskostnader för asylsökande som finansieras genom bidrag från Migrationsverket ska göras allmänt kända och utbildningskostnaderna för elever som har PUT/TUT, vilka också finansieras med bidrag från Migrationsverket, ska administreras via Skolförvaltningen.

10. Bostäder

Befolkningsprognosen är starkt förknippad med nybyggnation och i kommunen beräknas framförallt inflyttning av människor i förvärvsarbetande åldrar med barn n öka. Byggprognosen visar på en låg byggtakt 2025 och 2026 på grund av lågkonjunkturen. Från 2026 och framåt förväntas byggtakten successivt öka.

Den kraftiga inbromsningen av bostadsbyggande är oroande. Österåker kan få svårt att hålla den avtalade Sverigeförhandling där vi lovat staten att bygga bostäder till år 2035 i utbyte mot mer järnväg.

Österåker måste ta ett huvudansvar för att **det byggs hyresrätter** och billigare bostadsalternativ som gör att unga människor inte tvingas flytta, och som ett sätt att attrahera personal till kommunen. Målsättningen ska vara att 50 procent av nybyggnation är hyresrätter.

Utnyttja marken maximalt och klimatsmart. Vi föreslår att kraven på antal parkeringsplatser sänks vid nybyggnationer. På det sättet kan mer mark gå till bostäder. Samtidigt kan kommunen bidra till att minska människors behov av att använda bil. Målet ska vara att få ner det så kallade p-talet, det antal parkeringsplatser per nybyggd lägenhet som fastighetsägare är skyldiga att ordna. Kommunen bör planera för minimalt antal p-platser, och istället satsa på att främja resor till fots, med cykel- och kollektivtrafik och uppmuntra till s k mobilitetstjänster som bilpool, cykelrum och cykelpool för att ersätta behovet av egen bil.

Planera bilfria bostadskvarter. Vid planering av ny bebyggelse finns möjlighet att redan från början utforma dem så att framtida invånare får förutsättningar att leva mer hållbart, till exempel utan behov av egen bil. Ett bilfritt bostadskvarter bör ha möjlighet för hemleveranser av varor genom paketboxar, ytor och funktioner för att invänta transporter liksom för källsortering och återbruk samt platser i fastigheten eller området för delade fossilfria fordon. Dessa funktioner kan tillsammans minska behovet av egen bil.

11. Effektivisera politiken

Vi ska ha som mål att effektivisera politikens verksamhet och **halvera politikerarvodena**. Den totala summan som avser politikerarvoden ska minskas med 8 miljoner kronor.

12. Kultur och idrott

Kommunen ska ha som mål att göra natur- och kulturområden tillgängliga för alla, vilket innebär att alla människor ska ha möjlighet att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet.

Vi föreslår att kommunen anlägger en **spontanidrottsplats utomhus** där människor kan utöva sport utan att först behöva boka tider. Vi vill att kommunen fortsätter bygga lättillgängliga ställen för rörelse och att Spontanidrottsplatsen placeras någonstans längs tätbebyggda och barnrika Norrgårdsvägen.

Planeringen för en ny simhall bör påbörjas under 2025. Underhållet av den simhall som finns har länge varit eftersatt och Österåker behöver en ny.

13. En likvärdig skola

Skolan kräver riktade och rejäla satsningar som förstärker likvärdighet, minskar elevgrupper, erbjuder moderna lärmiljöer, garanterar en skolplats vid vald skola för alla elever och minskar pedagogernas arbetsbelastning. För det behöver vi ett ansvarsfullt krafttag med en budget som täcker behoven och blickar framåt mot en modern och likvärdig skola.

Idag bekostas skolan till största delen av kommunen, via kommunalskatten som invånarna betalar, och av generella statsbidrag. Utbildningsnämnden klubbar den budget som utgör grundbeloppet, också känd som skolpeng, som fördelas lika per elev. De beslutar också om resursfördelningens beståndsdelar.

Ett rättvisare resursfördelningssystem

Resursfördelningens beståndsdelar är tre: grundbelopp, tilläggsbelopp och socioekonomisk strukturersättning. Skolan kräver ett rättvisare resursfördelningssystem baserat på den enskildes behov så att alla elever, utifrån sina egna förutsättningar, ges en ärlig chans att lyckas med att inhämta och utveckla kunskaper.

Grundbeloppet ska täcka verksamhetens samtliga utmaningar, inklusive anpassningar och behov av särskilt stöd.

Tilläggsbelopp ska skolor söka för extraordinära stödåtgärder som väsentligt avviker från det förskolan eller skolan ska göra inom grundbeloppet.

Socioekonomisk strukturersättning är ett annat likvärdighetsstärkande stödbelopp. Det är en resursfördelning där hänsyn tas till socioekonomiska faktorer och pengarna styrs utifrån barnens och/eller vårdnadshavarnas förutsättningar. Detta med vetskap om att barns olika bakgrund leder till olika behov av stöd och stimulans.

Skolan, en misskött verksamhet

Den styrande alliansen missköter skolan och värdesätter inte pedagogernas arbete och barnens utbildning. Under de senaste åren har skolan blivit utsatt för planerade undermåliga budgetar och återkommande effektiviseringskrav som i verksamheten inte innebär något annat än nedskärningar. Detta har på ett allvarligt sätt försämrat förutsättningarna för skolledare, pedagoger och resurspersonal att lyckas med sitt uppdrag och därmed äventyrat barnens rätt till en likvärdig utbildning.

Vi föreslår:

1. En likvärdig skola kräver en differentierad skolpeng och differentierade resurser, utformade efter en behovsanalys. Vi föreslår en utbyggd central elevhälsa med ett tydligt utredande/analyserande uppdrag. Elevhälsan behöver därför förstärkas med tjänster för högt kvalificerade personer med kompetens att utreda behoven för barnen.
2. Vi vill, i nära samarbete med verksamhetschefer inom förskola och skola, utreda behoven av minskade barn- och elevgrupper.
3. Elever i behov av särskilt stöd behöver i sin skolvardag hjälp att hantera sina svårigheter, för att kunna göra sig själva rättvisa i skolsituationen. Det innebär i de allra flesta fall stöd av kompetenta vuxna. Behoven ser naturligtvis olika ut för olika elever, men utifrån analys av den individuella elevens behov kan meningsfullt stöd utformas. Möjligheter att periodvis få vistas i ett mindre sammanhang kan vara av stor betydelse för en del elever. En modell där en mindre elevgrupp kan formas, kräver ökat antal vuxna med adekvat utbildning. En genomgång av skolans lokaler ur detta perspektiv behöver göras och en åtgärdsplan upprättas. Även här kan Elevhälsans kompetens vara avgörande.

Vi ser med stor oro att Österåker hamnar långt ner i olika mätningar och bedömningar kring skolan. Låg lärartäthet och låg resurstilldelning är stora problem. Lärarförbundet menar att ingen skolhuvudman är bättre än de elever som inte lyckas i skolan på grund av att de nekats det stöd de har rätt till för att lyckas.

Prioriteringar inom skolverksamheten

Bygg Länets bästa grund- och gymnasieskola med inkluderande lärmiljöer där sammanhanget anpassas efter individens behov med fokus på både fysiska, pedagogiska och psykosociala dimensioner. En viktig aspekt är att skapa tillgängliga lärmiljöer som motsvarar våra miljömål och garanterar att elevernas energi inte slösas på långa eller krångliga förflyttningar, störande buller eller röriga skåphallar. Energin ska finnas för lärande.

Upprusta existerande skolor med pedagogiska, sociala och fysiska lärmiljöer som uppfyller kraven för en modern skola.

Öronmärk en summa för läromedel

Läromedel, både fysiska och digitala, är en förutsättning för lärande. Ett bra läromedel skapar en struktur med naturliga avgränsningar. De är skrivna av erfarna lärare eller forskare med hög kompetens och inkluderar ett komplett material anpassat till kursplanen.

Tillsatt extra studiestöd för barn som riskerar att inte nå kunskapskraven för ett godkänt betyg i ett eller flera ämnen.

Tillsatt förebyggande åtgärder för att både bromsa och minska antalet barn med problematisk skolfrånvaro. Genom att tidigt utreda orsakerna till frånvaro ökar chansen att rätt insatser sätts in. En *multidisciplinär* utredning ska tillsättas, vilket innebär att frånvaron ska undersökas utifrån flera perspektiv – pedagogiskt, psykologiskt, socialt och medicinskt. En utredning behöver också vara *multimodal* vilket betyder att information inhämtas från flera olika källor, som elev, vårdnadshavare och skola.

En utökad bemanning av den centrala elevhälsan med en tjänst för en handledare med inriktning mot elever med neuropsykiatriska svårigheter.

Inrättandet av ett antal centrala tjänster för socialpedagoger för arbete på enskilda skolor

Ett nära samarbete med SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten, för att utveckla Elevhälsa på varje skola/förskola. Generella språkstörningar skapar exempelvis en mycket komplicerad inlärningssituation för elever med denna diagnos. En anpassad lärmiljö med professionella pedagoger är en förutsättning för att ge dessa elever en möjlighet till en positiv kunskapsutveckling.

En utökning av den centrala elevhälsans kompetens med en logoped. Språket är nyckeln till all kunskapsutveckling. Elever med annat modersmål än svenska har stort behov av, och har rätt till extra insatser för sin språkutveckling både på svenska och på sitt modersmål.

Tilläggsbidrag

Vi vill att kommunen ska använda sig av tilläggsbeloppet så som det står i skollagen. Vi vill inte att strukturbidrag för de resursskolor som tar emot elever med behov av särskilt stöd ska ersätta tilläggsbelopp. Enligt en dom från högsta förvaltningsdomstolen bröt Eskilstuna kommun mot skollagen när den skar ner på de så kallade tilläggsbeloppen till behövande elever. Domstolen slog också fast att tilläggsbeloppet ska grunda sig på elevens stödbehov enligt skollagen, det får inte sänkas med hänvisning till försämrad ekonomi.

Problemet med strukturbidraget är att det inte är öronmärkt till en enskild elev. Det är en klumpsumma som ges till resursskolor eller skolor som erbjuder möjlighet till särskilt stöd och beloppet kan vid behov sänkas med hänvisning till försämrad ekonomi. Alliansen påstår att det handlar om ett strukturbidrag som ska komplettera tilläggsbeloppet. Men vi bedömer att modellen används för att ersätta tilläggsbelopp när ansökningar om tilläggsbelopp systematiskt avslås. Vårt förslag är att Österåkers kommun följer skollagen och använder sig av tilläggsbeloppen.

14. Jämställdhet och feminism

Österåker måste bli en mer jämställd och trygg kommun. Kommunen måste förstärka sitt arbete för jämlikhet mellan könen, bekämpa könsdiskriminering och stoppa mäns våld mot kvinnor.

I ett internationellt perspektiv ligger Sverige långt fram i frågan om jämställdhet. Trots det råder det på många områden - familj, arbetsliv, politik – en uppenbar skillnad baserad på kön. Uttryck för ojämställdhet är de patriarkala strukturer och hierarkier som fortfarande är starka och styrande när det gäller kvinnors möjligheter att på lika villkor etablera sig inom arbetsliv och politik. Som exempel kan nämnas att i Österåkers kommunfullmäktige är nu 30 av 79 ledamöter (inklusive ersättare) kvinnor.

Vänsterpartiet vill införa en **försöksverksamhet på 6-timmars arbetsdag** med bibehållen lön inom den kommunala äldreomsorgen. Lönerna inom kvinnodominerad verksamhet måste prioriteras och höjas. Det behövs en akut satsning på arbetsmiljö. Vi vill tillsätta en **jämställdhetssamordnare** med uppdrag att arbeta för att jämställdhetsarbetet ska genomsyra den kommunala verksamheten på alla nivåer.

Österåker måste bekämpa **mäns våld mot kvinnor**. Vi vill därför öka stödet till Kvinnojouren och Ungdomsjouren Bellis, och göra en satsning på skolan. Statistik för våldsbrott i Österåker visar en ökning av våld mot kvinnor (under 2022 med 200%). Stödet till våldsutsatta kvinnor har i hög utsträckning förmedlats av ideella organisationer, i Österåkers kommun av Kvinnojouren. Den kunskap om, och erfarenhet av, dessa kvinnors behov som Kvinnojouren representerar är helt ovärderlig. Kvinnojouren måste därför inte bara få behålla nuvarande stöd utan det måste, med kunskap om den mycket dramatiska ökningen av våld mot kvinnor, kraftigt utökas.

Våld mot kvinnor hänger nära samman med patriarkala mönster. Det krävs därför ett strukturerat och ihärdigt arbete för att ändra könsmaktsordningen, ett ansvar som ligger hos oss alla. Dock har skolan ett särskilt stort ansvar och i Läroplanens första del poängteras bland annat detta. Våra pedagoger behöver kunskap om, och stöd i, hur detta ska genomsyra undervisningen och Vänsterpartiet lägger därför i sin budget medel för kraftfulla insatser i form av utbildning, riktad till skolans personal och elever främst på högstadiet och gymnasiet. Patriarkala strukturer och kvinnohat kan redan under skoltiden bemötas med kunskap och möjligheter till förändring.

Vi föreslår därför att kommunens samtliga högstadieskolor och gymnasier besöks av RFSU:s informatörer för samtal med elever och att skolans personal erbjuds möjlighet att delta på RFSU:s kurser och fortbildningar under skoltid. Vikariekostnad ska då inte belasta skolornas ordinarie budget.

Ungdomsjouren Bellis bedriver en verksamhet där man erbjuder tid och möjlighet för samtal för ungdomar i Österåker. Bellis riktar sig till alla ungdomar och deras program omfattar bland annat ungdomskvällar, tjejkvällar och hbtqi-kvällar. I sitt viktiga arbete med att ge stöd åt Österåkers unga behöver Bellis ekonomisk support från kommunen.

Kommunen bör satsa på så kallad Bostadsring med grannkommunerna för att snabbt kunna erbjuda ett skyddat boende. Det skulle innebära att hotade kvinnor och deras barn omgående skulle kunna flytta in. I dagsläget är det ofta problemet att få tag i annat boende som tvingar kvinnor och barn att stanna kvar i ett våldsamt hem. Det bör införas en rutin på hur barn i skyddat

boende garanteras en förskole- eller skolplats, det har i princip aldrig fungerat under de senaste fem åren.

Vi föreslår att Österåker genomför en **utbildningsinsats för all personal om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld**. Det behövs också en förstärkning av det förebyggande arbetet gällande våld och hot mot kvinnor i nära relationer, genom direkt stöd till skyddat boende för kvinnor.

Ungdomars psykiska ohälsa ökar och Bellis är ett forum där ungdomar kan få stöd på ett mer informellt sätt än det som skolans elevhälsa, region och socialtjänst kan erbjuda. Den kurator som idag är anställd behöver utöka sin tjänst till heltid men idag saknar Bellis ekonomiska möjligheter till detta. Vänsterpartiet stödjer tanken på en heltidstjänst.

Vänsterpartiet vill också intensifiera arbetet mot ökad jämställdhet genom insatser i grundskola och gymnasium och genom jämställdhetsarbete i den politiska och administrativa verksamheten – **kommunen ska vara ett föredöme när det gäller jämställdhet!**

Ökningen av den psykiska ohälsan är större bland tjejer än bland killar. Trötthet, stress och sömnbesvär är några av de vanligaste symptomen. En viktig prioritering är därför en satsning riktad till unga tjejer. Vi vill att kulturen och idrotten ska samarbeta med skola, ungdomsmottagning och socialtjänst för att motverka psykosocial ohälsa.

15. Miljö och klimat

Vänsterpartiet lägger den grönaste budgeten i Österåker och föreslår en rad satsningar på miljö och klimat. Vi vet att klimatkrisen är akut: Vi måste få ned utsläppen. Vi vill att kommunen nu och framgent ger utrymme för den storsatsning som behövs för en klimatanpassad, hållbar samhällsuppbyggnad.

Klimatet är vår tids ödesfråga och kan inte hanteras som en traditionell partipolitisk fråga. Kommunens politiska partier behöver gå samman i ett gemensamt arbete för ett minskat koldioxidavtryck, för bevarandet av biologisk mångfald och för en hållbar utveckling. Politiker och tjänstemän på alla nivåer måste därför ta del av den senaste forskningen vad gäller klimatläget men också hur kommunen ska möta och hantera den utmaning som klimatfrågan innebär. Hur Österåkers kommun ska bidra till att hålla temperaturhöjningen på en så låg nivå som möjligt måste vara en ytterst prioriterad fråga. För att nå 1,5-gradersmålet måste utsläppskurvan av växthusgaser redan 2025 nått sin topp för att därefter minska kraftigt. Fossila bränslen måste bytas mot förnybar energi. När det gäller produktionen av el är storskalig satsning på solenergi och vindkraft är en viktig del. Kunskap om hur detta ska omsättas i praktiken är av yttersta vikt.

Vänsterpartiet föreslår en **omfattande utbildningsinsats**, gärna i Naturskyddsföreningens regi, riktad mot politiker och tjänstemän, för att skapa en stadig grund för målet en fossilfri kommun 2030. Vi menar att det är politikernas absoluta ansvar att vidta åtgärder som ligger i linje med vad forskningen säger om klimat och miljö. Det är också politikens uppgift att underlätta för medborgare att göra bra klimatval i vardagen. IPCCs rapport har talat om att den utsläppsbudget som finns för att med 67 procents sannolikhet klara 1,5 graders-nivån, är ca 340 miljarder ton koldioxidekvivalenter. Det motsvarar 7 - 8 år med dagens utsläppsnivåer. Vi har ingen tid att förlora.

Idag, 2024, har forskningen konstaterat att skog som tidigare fungerat som kolsänka, inte gjorde detta under stora delar av 2023, ett år som också slog varmarekord månad efter månad. Att bromsa klimatförändringarna blir alltså en alltmer akut politisk uppgift, **men de beslut som krävs för att minska utsläppen fattas inte**. De svenska utsläppen har ökat de senaste åren. Därför bör kommunen inrätta ett **medborgarråd** för klimatet som får i uppgift att under mandatperioden ta fram förslag för hur kommunens utsläpp ska minskas i enlighet med Parisavtalet.

Vi vill att Österåker ska bli **fossilfritt senast 2030**. Vi vill införa en rad åtgärder för att minska utsläppen och åstadkomma detta. Det är akut att utöka fossilfria transporter och resor. Österåker ska ta fram en koldioxidbudget, införa klimatkrav i alla upphandlingar och ha en färdplan för att alla fordon ska drivas med miljömässigt hållbara bränslen. De årliga utsläppsminskningarna av koldioxid ska vara minst 10% och inkludera både konsumtions- och indirekta utsläpp. Kommunen ska propagera för smartare belysning och mindre onödig elförbrukning. Österåker måste investera i **klimatsmart infrastruktur och verksamhet**.

I många svenska kommuner finns sedan länge **"fritidsbanker"**. De fungerar ungefär som bibliotek men i stället för böcker kan medborgare låna sport- och fritidsutrustning. De saker som lånas ut är sådant som människor skänkt. Fritidsbanker är ett koncept som passar väl in i den förändring vi behöver göra för att bli ett hållbart samhälle. De medför en minskning av miljöförstörande nyproduktion, och ett användande av fullt fungerande produkter som annars skulle ligga oanvända i förråd, eller kanske till och med slängas. Ett flertal kommuner i Sverige har axlat huvudmannskapet för en Fritidsbank. Vi föreslår att Österåker tar på sig huvudmannskapet för en Fritidsbank, tillhandahåller lämplig lokal och anställer en person som får i uppdrag att arbeta för att få i gång verksamheten.

Vi bör utveckla **ett lokalt busstrafiknät**. Systemet för matåtervinning på Ljusterö behöver byggas ut. Konstgräsplaner ska vara miljömässigt hållbara och inte bidra till spridning av mikroplaster. Andelen närproducerad mat liksom andelen ekologisk och vegetarisk kost behöver öka kraftigt. Enligt jämförelseverktyget Kolada ligger Österåker bland de sämsta 25% i Sverige när det gäller andel ekologiskt odlad åkermark, liksom när det gäller antal insamlade kg/person av det totala kommunala avfallet. Vänsterpartiet tror att människor vill göra val som är bra för klimat och miljö, och ju enklare det är att göra, desto fler blir de goda valen. Vi vill att kommunen vidareutvecklar återvinningsstationerna genom att analysera kommuninvånarnas behov, skapa fler stationer och förbättra renhållningen runt stationerna: Att göra bra val ska inte vara förknippat med negativa upplevelser - tvärtom! Vi vill att en plan tas fram och sätts i verket för hur kommunen ska arbeta för att förbättra sina siffror när det gäller insamlat avfall. Invånarna ska kunna följa utvecklingen på hemsidan.

Nybyggnation av så kallade "köplador" bör hållas nere. I stället bör kommunen ta fram en plan för hur vi ska säkerställa att hyresnivåerna i befintligt centrum hålls på en sådan nivå att kommunens företagare har råd att bedriva verksamhet där. Till centrum finns bra kollektivtrafik och det är enkelt för många att promenera eller cykla dit, vilket är en vinst för både klimat och folkhälsa. Tomma lokaler drar dessutom energi och medborgare tvingas åka och handla på onödigt många platser om/när affärer i centrum lägger ner.

Alla **fordon som drivs i kommunal regi**, till exempel kollektivtrafik, leveranser, tjänstefordon och maskiner bör vara fossilfria. Vi vill att information tas fram där det framgår hur många, och vilken typ av fordon som drivs i kommunal regi, samt om de är fossildrivna eller ej. Därefter bör

kommunen tidsätta när fordon som redan idag finns i icke fossildriven form, ska vara de som kommunen har och använder. Idag finns till exempel flera elbilar att välja bland på marknaden. En plan bör också tas fram för hur kommunen ska öka trycket på att fossilfria maskiner ska tas fram i de fall de inte existerar idag. Det ska också vara enkelt för medborgare att vara ägare till fossilfria fordon.

Antalet **infartsparkeringar**, framför allt i anslutning till Roslagsbanan, behöver öka, liksom antalet **laddstolpar** på dessa och i kommunen som helhet. Vi vill också att Österåker tar efter Danderyds kommun och delar ut parkeringstillstånd till kommuninvånarna, så att de har en större chans att få plats på kommunens infartsparkeringar.

De transporter som är mest klimatvänliga sker **till fots och per cykel**. Vänsterpartiet vill att kommunen utökar antalet infartsparkeringar - för bilar, men också för cyklar. Det bör finnas cykelgarage vid knutpunkter, i synnerhet centralt. Vi vill att byggandet av cykel- och gångvägar fortsätter, med målsättningen att det ska finnas ett bra, sammanhängande cykelnät i kommunen. Vi vill att alla centrala cykelstråk ska vara försedda med belysning 2022. Vintertid ska cykelvägar saltsopas för att möjliggöra cykling. Vi vill också att det görs en kartläggning på var det behövs cykelvägar för att medborgare enkelt ska kunna göra utflykter i kommunen, exempelvis till populära badställen.

Energi Vi vill att kommunen utreder möjligheten att anlägga en biogasstation i kommunen. Detta som komplement till att Österåkersvatten ska börja producera biokol av slammet. Kommunen måste kraftigt främja användningen av solceller, utreda möjligheten att placera solceller på stolpar ovanför större parkeringar (vilket också skulle skugga bilarna som en positiv sidoeffekt), samt utreda möjligheten att utöka vindkraft. Vi vill att kommunen kartlägger hur butiker och restauranger tar hand om sitt matavfall, med syfte att samordna, återvinna och göra om det till energi.

De nya miljömålen ska ha en framträdande plats i kommunens verksamhet. Samtliga nämnder och råd ska bidra till att uppnå målen, vilka ska specificeras så långt möjligt, och en tidsatt plan ska tas fram för när saker ska ske. Status för respektive mål bör redovisas regelbundet och tydligt på hemsidan, så att alla medborgare kan följa de förändringar avseende CO₂-utsläpp mm som görs i kommunen. Miljömålen ska också redovisas i årsredovisningen och det gröna bokslutet.

Vänsterpartiet vill att kommunen prioriterar samarbete både nationellt och internationellt, för att **bygga upp kompetens om klimatförändringarna**. Vi föreslår att Österåker går med i nätverket Klimatkommunerna som arbetar med kunskapsspridning och inspiration. Vi vill att kommunen tar fram en informationskampanj kring klimatnödläget och de åtgärder kommunen gör och planerar att göra. Kampanjen ska också innehålla tips till privatpersoner och företag på åtgärder som de själva kan göra för att minska sin påverkan på klimatet. Här bör även finnas information om de mest miljöskadliga ämnena i vår vardag och hur man kan minska risken att släppa ut och/eller utsätta sig själv och andra för dessa. Österåker skulle ta ett särskilt ansvar för en snabb omställning tills dess att högre instanser tar sitt fulla ansvar. Kommunen skulle instifta en särskild årlig dag då klimatarbetet uppmärksammas.

Nybyggnation och fastigheter. Kommunen ska införa en klimat- och miljöanpassad standard, med höga krav, vid all upphandling av tjänster och produkter. Nya byggnader förses med solceller, för befintligt fastighetsbestånd upprättas en plan för när solceller ska vara på plats. Mark som används för att bli "hårdgjorda ytor", som parkeringsplatser, ska förses med träd och annan växtlighet, cykelparkering och laddstolpar, företrädesvis också solceller när det handlar om större områden.

Vi behöver **klimatanpassa**. Kommunen måste öka sina insatser för att förebygga naturolyckor, och räkna in extremväder på ett helt annat sätt än tidigare. Vi behöver bland annat planera för översvämningar likt de vi redan sett på många platser i Sverige. Även Österåker har haft översvämningar, om än hittills inte av extrem karaktär. Vid nybyggnation måste den sannolika vattenhöjning som klimatförändringarna kommer att medföra tas med i beräkningen vid val av lämpliga platser att bygga på.

Kommunen ska vid nybyggnation **kräva miljöcertifiering** enligt SGBC Miljöbyggnad Guld. Möjligheten att bygga även större byggnader i ett **icke ändligt material** (till exempel trä) ska tas i beaktande vid varje tillfälle. Om beslutet blir att bygga i ett ändligt material ska det motiveras varför man väljer detta.

Kommunen bör gå över till en effektiv och **100 procent förnybar fastighetsuppvärmning** och elproduktion för drift av kommunala fastigheter. Eldning av fossila bränslen som plast och torv i fjärrvärmeverk behöver snarast fasas ut och befintliga byggnader energieffektiviseras.

En sammanställning över eventuella utdikade våtmarker behöver göras. Därefter tas en plan fram över vilka som är möjliga att återställa.

Österåker ska **säkerställa att kommunens pensionspengar inte investeras på ett sätt som belastar klimatet**. Allt fler fonder skapas som försöker investera så att negativ miljöpåverkan minimeras och kommunen bör välja sådana. Som stor kund till fondbolag bör kommunen också använda sin möjlighet att påverka ytterligare i en riktning som ligger i linje med vad klimatforskningen säger.

När alltmer av landskapet och dygnet blir belyst, minskar livsutrymmet för alla nattlevande arter. Den belysta ytan globalt ökar idag med 2–6 procent per år, vilket innebär en dubblering på ca 20 år. En orsak till ökningen är den tekniska utveckling som erbjuder allt billigare belysning, exempelvis lysdioder (så kallad LED-belysning). Man talar nu allt oftare om "**ljusföroreningar**", och de vetenskapliga beläggen ökar för att de har betydande konsekvenser och är ett underskattat miljöproblem som redan idag har effekt på arters överlevnad. Vänsterpartiet vill att kommunen tar fram en **plan för offentlig ljussättning utomhus**, i samverkan med sakkunniga.

Köttkonsumtion och miljömåltider. Den stora delen av matens klimatpåverkan kommer från köttet. Genom att äta mindre kött och dessutom välja mycket ekologiskt minskar matens klimatpåverkan och ökar naturens möjlighet att klara av klimatförändringarna. Vänsterpartiet föreslår att Österåker tar till sig av goda exempel från resten av landet. Ett exempel är att införa

att grunden i barnens meny är växtbaserad, medan kött och/eller fisk finns som tillbehör för den som vill. Det innebär bland annat att behovet av specialkost näst intill försvunnit.

Österåker saknar **ett mätbart och tidsbundet mål** för hur mycket kommunen ska minska mängden kött som serveras. Målsättningen bör vara att mängden kött som serveras i skolor och förskolor åtminstone ska halveras till 2030. Måltidspersonal i kommunal verksamhet ska ges möjlighet att vidareutbilda sig i vegetarisk/vegansk matlagning och inspireras av kollegor som hunnit längre i sitt klimatarbete, till exempel genom studiebesök.

Kommunen måste också börja ställa högre djurskyddskrav vid upphandling av kött och mejeriprodukter, till exempel genom att välja KRAV-märkt. En annan viktig målsättning är att alla måltider blir så kallade "miljömåltider" genom att vara säsonganpassade, liksom att man hela tiden arbetar för att minska matsvinnet.

16. Vård och omsorg

Vänsterpartiet vill se en omsorg som är tillgänglig, likvärdig och håller hög kvalitet. Omsorgen ska se till människors behov. Omsorgsyrket ska säkerställa trygga anställningar. I arbetslivet ska det gå att leva på sin lön. Efter arbetslivet ska det gå att leva, och orka leva, på sin pension.

Omsorgen i Österåker ska se till människors behov. Vänsterpartiet vill att vården och omsorgen ska vara tillgänglig, likvärdig och hålla hög kvalitet. Omsorgsyrket ska säkerställa trygga anställningar. Kommunen har idag svårt att rekrytera personal som är utbildad och som vill utbilda sig. För att öka kvaliteten, statusen och intresset för vård- och omsorgsyrken behöver vi se till helheten - arbete och livspussel. Våra förslag är därför satsningar på **höjda löner, arbetstidsförkortning och avskaffat karensavdrag**.

I kommunens förslag till verksamhetsplan för vård och omsorg, 2024, betonas att Österåker ska bibehålla en äldreomsorg av god kvalitet och att personalen behöver erbjudas en attraktiv arbetsplats. Undersköterskor i Österåkers kommun säger att det viktigaste i arbetet med äldre är bemötandet. Personalens bemötande skapar kvalitet och då behövs det förutsättningar i form av rimlig arbetsbörda, återhämtning och högre lön. Även Kommunal betonar vikten av att skapa rätt förutsättningar för personal att kunna upprätthålla god kvalitet. Marta Szebehely, professor emeritus i socialt arbete vid Stockholms universitet, talar om fördelar med trygga anställningar: tryggare ekonomi, ökad psykisk hälsa för personal och bättre kvalitet i mötet med de äldre. För att uppnå god kvalitet och en attraktivitet bör satsningar på höjda löner och arbetstidsförkortning därmed genomföras.

Karensavdrag är ett avdrag på sjuklönen eller sjukpenningen som arbetsgivare gör när en medarbetare är sjuk. Avdraget är 20 procent av sjuklönen under en genomsnittlig arbetsvecka. Fackförbunden Kommunal, Seko, Handels och centralorganisationen LO menar att karensavdraget påverkar människors ekonomi och hälsa. När ekonomin drabbas har anställda inte råd att vara hemma, vilket kan leda till att fler tvekar till att stanna hemma vid sjukdom eller symptom. I Handels rapport "Sjuk på jobbet" från 2023 framgår det att 7 av 10 går till jobbet trots att de är sjuka. Att avstå från att sjukskriva sig påverkar hälsan genom att vila och återhämtning uteblir. Det leder även till ökad smittspridning på arbetsplatser och i samhället. De yrkesgrupper som påverkas mest av karensavdraget finns inom välfärdssektorerna vård,

skola och omsorg. Människoyrken med låga löner och med anledning att stanna hemma vid symptom. Om förutsättningar ges till anställda att stanna hemma vid sjukdom förbättras möjligheten till återhämtning och snabbare återgång till arbete. Vidare skyddas äldre, arbetskamrater och andra som möts på arbetsplatserna från att bli smittade.

Karensavdraget regleras i sjuklönelagen. Enligt Arbetsdomstolen kan arbetsmarknadens parter förhandla om att avskaffa karensavdraget. **Sverige är det enda land i Norden som har en karens i sjukförsäkringen.** Enligt LO har inte sjukskrivningstalen ökat nämnvärt i de övriga länderna. Kostnaden för karensavdraget i Österåkers kommun var 2023 cirka 6 miljoner kronor.

För ett jämlikt och hållbart samhälle måste människor ha råd att vara sjuka. Inför nästa förhandling av kollektivavtalet bör Österåkers kommun verka för att avskaffa karensavdraget.

Lönelyft

Enligt Konjunkturinstitutet står en lågkonjunktur för dörren. När inflationstakten överstiger löneökningstakten innebär det att trots en löneförhöjning i kronor (positiv nominell löneökning) kan kommunanställda och anställda inom välfärdsverksamhet köpa färre varor och tjänster (lägre köpkraft) och får därmed en negativ real löneutveckling.

Kommunen kan i löneprocessen betona behovet av högre löneökningar utifrån verksamhetens behov av att rekrytera, behålla, motivera och utveckla de anställdas kompetens och därmed verksamhetens. Det finns mycket goda skäl att ge kommunanställda och anställda i välfärdssektorn inflationskompensation i lokala lönerevisioner.

Vänsterpartiet föreslår ett riktat lönelyft inom vård- och omsorg.

17.Nämndernas verksamhet och satsningar

Nämnderna måste ta fram specifika, mätbara, påverkbara, realistiska och tidsbestämda resultatmål. Målen ska redovisas under första kvartalet av nästa år. Respektive nämnd/styrelse får i uppdrag att upprätta internbudget enligt Kommunfullmäktiges ramar.

Kommunfullmäktige

Satsning	1000 tkr
Årlig träff på Ijusterö	100 tk
Halvera politikerarvodet	+ 8 000 tkr

Valnämnden

Satsning	(700 tkr) ingår i KF
Stärka ungdomars delaktighet i kommunens verksamhet. Information riktad till ungdomar. Elever i högstadie, gymnasie och vuxenutbildning bör få information om den kommunala demokratin och om den verksamhet kommunen ansvarar för. Nämnden bör årligen ha ett möte med Ungdomsrådet för att få deras synpunkter på hur demokratin kan utvecklas i kommunen.	100 tkr
En jämställdhetssamordnare (en MR-strateg)	600 tkr

Kommunstyrelsen

Satsning	2 900 tkr
Utredning av biogasstation.	100 tkr
Extra resurser för att bekämpa drogmissbruk och kriminalitet.	700 tkr
Ge Armada i uppdrag att planera för fler hyresrätter. Plan för 500 hyresrätter per år.	Uppdrag
Fler laddstolpar i kommunen.	300 tkr

Ökat friskvårdsbidrag	600 tkr
Erbjuda sommarjobb för elever från åk 9.	100 tkr
Kampanj mot droger	200 tkr
Cykelkommun. Sammanhängande gång- och cykelvägnät. Cykelgarage. Belysning längs alla centrala cykelstråk.	Uppdrag
Hantering av matavfall vid nyproduktion och vid renoveringar	Uppdrag
Ett lokalt busstrafiknät som förbinder bostadsområden med affärscentra och kommunal service.	Uppdrag
Färdplan för att göra Österåker Fossilfritt. Agenda 2030.	Uppdrag
Nybyggnationer ska ha solceller. Upprätta en tidssatt plan för att förse befintliga kommunala fastigheter med solceller.	Uppdrag
Klimatkrav i alla upphandlingar.	Uppdrag
Fler naturskyddsområden, speciellt i skärgården. Tillgängliggör natur- och kulturområden.	Uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden

Satsning	4 000 tkr (+4 000 tkr mindre i avgifter)
Halvering av avgifterna till kulturskolan.	2 000 tkr
Halvering av hyrorna för barn- och ungdomsverksamhet.	2 000 tkr
Bidrag på 2% av lokalhyran per förening, högst 100 tkr.	1 000 tkr
Ungdomens Hus/mötesplats 18 - 25 år.	600 tkr
Sommarklubben.	200 tkr
Söndagsöppet på fritidsgårdar.	300 tkr
Satsning riktad till unga tjejer mot psykosocial ohälsa.	100 tkr
Miljömässigt hållbara konstgräsplaner som inte bidrar till spridning av mikroplaster.	200 tkr

Simsatsning för barn, ungdomar och äldre	100 tkr
Upprustning idrottsanläggningar	1 500

Utbildningsnämnden

Satsning	80 000 tkr
Upprusta lärmiljöer i samtliga grundskolor (den pedagogiska, fysiska och sociala miljön) som möjliggör en modern och likvärdig utbildning.	15 000
Studiestöd: Mindre elevgrupper/elevtak på 25 elever per klass, hjälp till elever med problematisk skolfrånvaro, läxhjälp.	6 700
NPF-satsning. Stärka och förbättra arbetet.	1 500
Försöksverksamhet med kostnadsfri skolfrukost.	1 000
Öka andelen närproducerad mat, öka andelen ekologisk och vegetarisk kost i kommunens verksamheter.	200
Digitaliseringsupprustning.	Uppdrag
Ett nära samarbete med SPSM för att utveckla Elevhälsa på varje skola/förskola. Utökad bemanning av den centrala elevhälsan med en tjänst för en handledare med inriktning mot elever med neuropsykiatriska svårigheter. Utökning av den centrala elevhälsans kompetens med en logoped. Inrättande av ett antal centrala tjänster för socialpedagoger för arbete på enskilda skolor.	1 000
Fler platser på Österåkers Gymnasium.	2 000
Studiestödsgrupp för elever som riskerar att inte få gymnasieexamen.	300
Arbetsterapeut i elevhälsoteamet	1700
Socialpedagog	2700

Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden

Satsning	5 800 tkr
Komvux upprustas och flyttas till centralt belägen plats. Etablera ett fastare samarbete med både högskolor, universitet och arbetsmarknadens aktörer.	3 000
Projektmedelspott	150
Vi vill ha en tryggare situation för nyanlända familjer i etablering. Ta fram en kommunal integrationsstrategi med genomförandeplan. Förläng etableringstiden.	150
Läromedelsatsning	1 000
Utredning av flytt av UM till centralt belägen plats.	uppdrag
Utveckla KAA:s arbetssätt för att öka tillgänglighet och kvalitet i verksamheten (andel ungdomar som accepterar en insats från KSS och som kommer vidare med studier, praktik eller arbete)	uppdrag
Stipendium vidareutbildning	100
Satsning på arbetslösa ungdomar	1400

Vård-och omsorgsnämnden

Satsning	19 300 tkr
Satsning på höjda löner	5 000 tkr
Försöksverksamhet på 6-timmars arbetsdag med bibehållen lön inom den kommunala äldreomsorgen. Försöksverksamheten ska genomföras och utvärderas i samarbete med en följeforskare från t. ex. ett universitet eller institut.	4 000 tkr
Avskaffa karensavdrag	6 000 tkr

Kommunal hemtjänst	Uppdrag
Förebyggande åtgärder mot fallskador	500 tkr
Uppmana hemtjänst att se över anställningsvillkoren och erbjuda timanställda månadsanställning så att fler kan anställas motsvarande heltid.	Uppdrag
Kommunalt särskilt boende	Uppdrag
Behålla den uppsökande verksamheten	Uppdrag
Utbildningsinsats för all personal mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Förebyggande insatser.	500 tkr
Syn- och hörselkonsulent på 100%	300 tkr
Utred att slopa LOV	Uppdrag
Skyddskläder och skyddsutrustning. stärka uppföljningen av efterlevnaden av de basala hygienrutinerna inklusive hanteringen av arbetskläder.	3 000 tkr
Kommunalt särskilt boende. Se över möjligheten att driva Enebacken i kommunal regi	Uppdrag

Byggnadsnämnden

Satsning	200 tkr
Effektivisering och kompetensförsörjning Bygglovenheten.	100
Miljömålsarbete, informationsinsats.	100

Miljö- och Hälsoskyddsnämnden

Satsning	
Koldioxidbudget. Mäta koldioxidutsläpp	uppdrag
Säkerställa miljömålen.	uppdrag

Socialnämnden

Satsning	10 000 tkr
Vi ska garantera att kommunens nollvision rörande vräkning av barnfamiljer uppfylls.	100
Förebyggande och främjande insatser Samarbete med Kultur- och fritidsnämnden med syfte att främja välmående bland ungdomar och därmed också förebyggande av utanförskap och kriminalitet i socialt utsatta grupper. Genom aktivt förebyggande kan vi undvika stora kostnader som socialförvaltningen ställs inför i samband med senare åtgärder och insatser. Extra resurser till Trygg i Österåker för att bekämpa droger och kriminalitet.	300
Skolfrånvaro Problematisk skolfrånvaro ska minska, samverkan med skolnämnden.	600
Mäns våld mot kvinnor Stärka det förebyggande arbetet gällande våld och hot mot kvinnor i nära relationer genom direkt stöd till skyddat boende för kvinnor. Extra stöd till Ungdomsjouren Bellis och kvinnojouren.	450
Utredning och kartläggning av orosanmälningar.	150
Handlingsplan för omhändertagande av barn som drabbats av våld i nära relationer och/eller hedersrelaterat våld.	Uppdrag
Sänkning familjerådgivning från 350 kr till 150.	Uppdrag
Utbildningspaket "Machofabriken" riktat mot fritidspersonal och personal inom skolan.	100

Tekniskt utskott (under KS)

Satsning	
Prioritera snöröjning av gång- och cykelvägar framför bilvägar för att underlätta för icke bilburna.	Uppdrag
Belysning vid återvinningsstationer.	Uppdrag

Driva kommunens fordon med miljömässigt hållbara bränslen.	Uppdrag
Rusta upp Österåkers badstränder.	1 000
Utvärdering kommunal skolskjuts.	Uppdrag

Driftbudget 2025

Intäkter	2024	Tjut	Vänsterpartiet
Kommunfullmäktige		0	0
Överförmyndarnämnden	0,8	0	0
Kommunstyrelsen	115,8	109 600	109 600
Kultur- och fritidsnämnden	10,6	10 800	6 800
Utbildningsnämnden	99,3	116 000	116 000
Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden	0	0	0
Vård-och omsorgsnämnden	82,9	86 700	86 700
Socialnämnden	23	23 400	23 400
Byggnadsnämnden	13,5	13 300	13 300
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	6,7	7 300	7 300
Summa intäkter	352 600	367 100	363 100

Bruttokostnader	2024	Tjut	Vänsterpartiet
Kommunfullmäktige	11,2	9 300	9 300
Överförmyndarnämnden	5,5	6 700	6 700
Kommunstyrelsen	385,9	450 500	445 500
Kultur- och fritidsnämnden	138,5	142 300	142 600
Utbildningsnämnden	1 488,1	1 542 900	1 549 900
Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden	32,8	34 000	34 000
Vård-och omsorgsnämnden	803,6	857 200	865 70
Socialnämnden	130,1	135 900	138 900
Byggnadsnämnden	21,1	20 800	20 800

Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	15,7	16 500	16 500
Summa bruttokostander	3 032,5	3 216 100	3 229 900

Kostnads- och intäktsbudget 2025

Intäkter	2024	2025	Vänsterpartiet
Skatteintäkter	2 490,6	2 651 200	2 713 617
Utjämningsystem, Statsbidrag	327	285 000	285 000
Statsbidrag, maxtaxa	11,6	0	0
Verksamhetens avgifter/bidrag	352,6	367 100	363 100
Finansiella intäkter	13,5	13 000	13 000
Hyseskostnader (finansiell leasing)	50,7	50 400	50 400
Exploateringsintäkter	5	5 000	5 000
Summa intäkter		3 371 700	3 430 117

Kostnader	2024	Tjut	Vänsterpartiet
Fördelade kostnader	2 957,2	3 127 800	3 229 900
Finansiella kostnader	54,1	32 800	32 800
Finansiella kostnader (finansiell leasing)	7,8	7 200	7 200
Avskrivningar	42,3	47 300	47 300
Avskrivning Finansiell Leasing	42,6	42 500	42 500
Pension	97	50 100	50 100
Oförutsett	10	14 000	
Lönelyft			5 000
Summa Kostnader		3 321 700	3 414 700
Överskott	40 000	50 000	15 617